

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2011/133
Karar Sayısı : 2011/174
Karar Günü : 29.12.2011
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Karabük 2. Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 26.9.2011 günlü, 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 14. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa'nın 10., 35. ve 128. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Hazine avukatı olarak görev yapmakta olan davacının katıldığı davalardan ve icra takiplerinden elde edilen vekalet ücretinin, 657 sayılı Kanun'un 146. maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen limit nedeniyle ödenmeyen kısmının ödenmesi istemiyle açılan alacak davasında itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırılık iddiasını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

26.9.2011 günlü, 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin itiraz konusu kuralı da içeren 14. maddesi şöyledir:

'Davalardaki temsilin niteliği ve vekalet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı

Madde 14- (1) Tahkim usulüne tabi olanlar dahil adli ve idari davalar ile icra dairelerinde idarelerin vekili sıfatıyla hukuk birimi amirleri, muhakemat müdürleri, hukuk müşavirleri ve avukatlar tarafından yapılan takip ve duruşmalar için, bu davaların idareler lehine neticelenmesi halinde, bunlar tarafından temsil ve takip edilen dava ve işlerde ilgili mevzuata göre hükmedilmesi gereken tutar üzerinden idareler lehine vekalet ücretitakdir edilir.

(2) İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekalet ücretleri, hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez teşkilatında bir emanet hesabında toplanarak idare hukuk biriminde fiilen görev yapan personele aşağıdaki usul ve sınırlar dahilinde ödenir.

a) Vekalet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı, hukuk biriminde görev yapan diğer personele %5'i eşit olarak ödenir.

b) Ödenecek vekalet ücretinin yıllık tutarı; hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü, avukatlar için (10.000) gösterge, diğerleri için (6.000) gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının oniki katını geçemez.

c) Yapılacak dağıtım sonunda arta kalan tutar, hukuk biriminde görev yapan ve (b) bendindeki tutarları dolduramayan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenir. Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir.

(3) Hizmet satın alınan avukatlara yapılacak ödemeler bu madde kapsamı dışındadır'

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Erdal TERCAN'ın katılmalarıyla 29.12.2011 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle davada uygulanacak kural sorunu görüşülmüştür.

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları kanun ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

Hazine avukatı olarak görev yapmakta olan davacının katıldığı davalardan ve icra takiplerinden elde edilen vekalet ücretinin, 657 sayılı Kanun'un 146. maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen sınır nedeniyle ödenmeyen kısmının ödenmesi ve anılan fıkranın Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasıyla açtığı davada, iddiayı ciddi bulan Mahkeme, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 146. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan '*Şu kadar ki, vekalet ücretinin yıllık tutarı, hukuk müşavirleri ve avukatlar için 10000, diğerleri için 6000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının oniki katını geçemez. Bu esasa göre yapılacak dağıtım sonunda artan miktar merkezde bir hesapta toplanarak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmeliğe göre diğer avukatlar arasında, yukarıdaki miktarı aşmamak üzere eşit olarak dağıtılır*' bölümünün Anayasa'ya aykırılığı savıyla iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

Bakılmakta olan dava devam etmekte iken, 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak, 2.11.2011 günlü, 28103 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 659 sayılı KHK ile genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde ve özel bütçeli idarelerde hukuk hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar tamamen değiştirilmiş ve E.2010/97 sayılı itiraz başvurusunda iptali istenilen kuralı da içeren 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 146. maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Devam eden davada, aynı davacı tarafından ileri sürülen 659 sayılı KHK'nin 14. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırılık iddiası, aynı Mahkemece ciddi bulunarak iptali istemiyle 12.12.2011 gününde Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmuştur.

Bakılmakta olan dava, hazine avukatı olarak görev yapmakta olan davacının katıldığı davalardan ve icra takiplerinden elde edilen vekâlet ücretinin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 146. maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen sınır nedeniyle ödenmeyen kısmının ödenmesine ilişkindir.

E.2010/97 sayılı itiraz başvurusuna konu kural, 659 sayılı KHK'nin 18. maddesinin (3) numaralı fıkrasıyla yürürlükten kaldırılmış olmakla birlikte bakılmakta olan davada uygulanacak kural olma niteliğini sürdürdüğü görüşüyle Anayasa Mahkemesi'nin 22.12.2011 günlü toplantısında işin esası incelenerek Anayasa'ya aykırılık savı reddedilmiştir. K.2011/173 sayılı karar ile 657 sayılı Kanunun sözkonusu kuralının bakılmakta olan davada uygulanacak kural olma niteliğini sürdürdüğü kabul edilmiştir. 659 sayılı KHK'nin iptali istenilen kuralları, KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki uyuşmazlıklar bakımından uygulanabilecek niteliktedir. Bu bakımdan itiraz konusu kuralların itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Bu nedenle, 26.9.2011 günlü, 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 14. maddesinin (2) numaralı fıkrasının, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkra ile ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

26.9.2011 günlü, 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri Ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 14. maddesinin (2) numaralı fıkrasının, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkra ile ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 29.12.2011 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili	Başkanvekili	Üye
Serruh KALELİ Üye	Alparslan ALTAN Üye	Ahmet AKYALÇIN Üye
Mehmet ERTEN Üye	Serdar ÖZGÜLDÜR Üye	Osman Alifeyyaz PAKSÜT Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ Üye	Recep KÖMÜRCÜ Üye	Burhan ÜSTÜN Üye
Engin YILDIRIM Üye	Nuri NECİPOĞLU	Hicabi DURSUN Üye
Celal Mümtaz AKINCI		Erdal TERCAN

Esas Sayısı : 2011/133
Karar Sayısı : 2011/174